

Raoul Wallenberg Egyesület
Európai Polgár Díjas és
Radnóti Miklós Antirasszista Díjas
civil szervezet
Alapítás éve: 1988

www.wallenbergegyesulet.hu
wallenbergegyesulet.elnok@gmail.com

1055 Budapest, Balassi Bálint u. 27.
1363. Budapest, Pf. 39.
+ 36 1 783-71-57

ELŐÍTÉLETEK A MAGYAR TÁRSADALOMBAN

avagy

„Ne legyél a szomszédom!” – rasszista, antiszemita előítéletesség a magyar társadalomban c. képzésre

(a Miskolci Egyetem BTK Szociológiai Intézet és a Raoul Wallenberg Egyesület, valamint a Miskolci Zsidó Hitközség közös képzése a 2020/2021. tanév első félévében)

A tantárgy óraszám: 10

Kapható kredit:

A közös képzést a Miskolci Egyetem BTK Szociológia Intézet levelezős hallgatók számára hirdetjük meg.

Témafelelősök:

Szociológia Intézet: Dr. Szepessy Péter

a Raoul Wallenberg Egyesület: Sipos András

Miskolci zsidó Hitközség: Szlukovinyi Péter

I. A tantárgy általános célja és specifikus célkitűzései

Magyarországon elkerülhetetlenül szükségessé vált, a múlt szenzitív kérdéseinek feldolgozása. Mindezek hiányában társadalmi béke, konszenzus nem képzelhető el. Ennek tudatában szükséges körbejárni a magyar társadalom zsidósághoz való viszonyát, különös tekintettel a holokausztra, a múlt emlékezetére vonatkozó nézeteket, érzéseket, a meglévő társadalmi attitűdök megváltoztatásának útját, illetve meggátolni a régi sötét ideológiák, új formában jelentkező áramlatainak feléledését és térnyerését.

A tananyag tartalma:

Rasszizmus, intolerancia, előítéletek.

Csoportközi előítéletek és diszkrimináció.

Tévhitek, legendák, összeesküvés elméletek.

Versengő áldozat szerepek, elégtételkérések abszurd formái. Antiszemitizmus, anticionizmus.

Horthy-korszak emlékezete.

Holokauszt, felelősség, embermentés.

II. Ütemezés:

1. foglalkozás: Érzékenyítő tréning /2,5 óra/

Időpont: 2020. október 17. szombat 9-11.30 óra

Helye: Miskolci Egyetem BTK

Foglalkozásvezetők: **Horváth-Lindberg Judit, Glebov Melinda, Sipos András**

Raoul Wallenberg Egyesület
Európai Polgár Díjas és
Radnóti Miklós Antirasszista Díjas
civil szervezet
Alapítás éve: 1988

www.wallenbergegyesulet.hu
wallenbergegyesulet.elnok@gmail.com

1055 Budapest, Balassi Bálint u. 27.
1363. Budapest, Pf. 39.
+ 36 1 783-71-57

A tréning célja, hogy ráirányítsa a figyelmet azokra a hallgatók hétköznapijaiban jelentkező problémákra, az előítéletességük mozgatóira, amelyekre a választ az előadások és szemináriumi foglalkozások során kaphatják meg a kurzuson résztvevők.

Továbbá fontos cél az is, hogy létrejöjjön egy olyan csoport kohézió, mely légkörben a hallgatók megnyílnak és képessé válnak a téma őszinte feldolgozására.

- Civil kurázsi a mindennapokban, a mi életünkben.
- Ki vagyok én? A hallgatói identitás 2020-ban
- Traumáink a hétköznapiakban.

2. foglalkozás: Előítéletek természetrajza /2,5 óra/

Időpont: **2020. október 17. szombat 11.30-14 óra**

Helye: Miskolci Egyetem BTK

Foglalkozásvezető: **Dr. Huff Endre Béla**

A foglalkozás célja a rasszizmus és idegengyűlölet természetrajzáinak megértése, mely feltételezi az előítéletes magatartási minták megismerését. Célunk megmutatni ennek mentális, tehát nagyon is emberi természetét. Annak érdekében, hogy fel tudjunk lépni veszélyes következményei – a rasszizmus, idegengyűlölet, és az általuk motivált politika – ellen, mindenekelőtt fel kell ismerni, pontosan be kell azonosítani, és hatékony lépéseket kell tenni ellene.

3. foglalkozás: A Horthy korszak emlékezete /2,5 óra/

Időpont: **2020. november 21. szombat 14-16.30 óra**

Helye: Miskolci Egyetem BTK

Foglalkozásvezető: **Dr. Sebes József**

Különös tekintettel a zsidótörvények, háborús előkészületek, hadüzenetek és azok következményei - a holokauszt tartalma, főbb tényei, a deportálások kitervelése és végrehajtása. Emberek az embertelenségben, kiemelt tények az embermentésről. /diplomáciai, egyházi, katonai, állampolgári, egyéb/

4.. foglalkozás: Az antijudaizmus, antiszemitizmus az ókortól-napjainkig /2,5 óra/

Időpont: **2020. november 21. szombat 16.30-19.00 óra**

Helye: Miskolci Egyetem BTK

Foglalkozásvezető: **Dr. Szepessy Péter**

Cél az antijudaizmus, az antiszemitizmus, az anticionizmus fogalmak mentén a zsidóellenesség különböző alakzatainak bemutatása az antik kortól, napjaink Izrael-ellenességéig. Friss (2016-os, és 2017-ben publikált) kutatási eredmények alapján, a mai magyar társadalom zsidósághoz, Izraelhez kapcsolódó véleményeit, képzetait, asszociációit

Raoul Wallenberg Egyesület
Európai Polgár Díjas és
Radnóti Miklós Antirasszista Díjas
civil szervezet
Alapítás éve: 1988

www.wallenbergegyesulet.hu
wallenbergegyesulet.elnok@gmail.com

1055 Budapest, Balassi Bálint u. 27.
1363. Budapest, Pf. 39.
+ 36 1 783-71-57

nemzetközi összehasonlításban is tárgyaljuk. Célunk a kritikai szemlélet és vitakészség erősítése.

III. Számonkérés, gyakorlati jegy megszerzésének feltételei:

A csoportfoglalkozásokon való részvétel, az ott nyújtott teljesítmény, valamint írásbeli (8-10 oldalas) dolgozat készítése.

Beadási határidő: december **20.**

Félév zárása: 2021.

január

IV. Ajánlott irodalom:

Napilapok, online folyóiratok témához kapcsolódó írásai

Csepeli György: Csoport határok nélkül. Új Egyenlítő 2015. augusztus szeptember

Huff Endre Béla (2002): A rasszizmus kihívása az ezredfordulón. Holokauszt Füzetek (16) p. 108-119

Allport, W. Gordon (1977): Az előítélet. Gondolat Könyvkiadó

Bibó István (1986.): A Kelet-európai kisállamok nyomorúsága. Ld: Válogatott tanulmányok. II. kötet. Magvető Könyvkiadó.

Bibó István (1984): Zsidókérdés Magyarországon 1944-után. Ld: Hanák Péter (szerk): Zsidókérdés, antiszemitizmus, asszimiláció. Gondolat Kiadó

Csepeli György (2002): Kinek a képe? Ld: Csepeli György – Örkény Antal (szerk): Gyűlölet és politika. Minoritás Alapítvány

Csepeli György: Meg nem gondolt gondolat: a zsidóellenességtől a népiirtásig. Budapest: Kossuth K., 2016. 254 p. Megjegyzés: elektronikus (EPUB) formátumban is megjelent.

Romsics Ignác: A Horthy – korszak. Válogatott tanulmányok. Helikon. 2017.

Raoul Wallenberg Egyesület
Európai Polgár Díjas és
Radnóti Miklós Antirasszista Díjas
civil szervezet
Alapítás éve: 1988

www.wallenbergegyesulet.hu
wallenbergegyesulet.elnok@gmail.com

1055 Budapest, Balassi Bálint u. 27.
1363. Budapest, Pf. 39.
+ 36 1 783-71-57

Az előítéletesség Magyarországon

A tárgy teljesítésének feltételei

Az összesen 10 órás szabadon választható kurzus óráit online bonyolítjuk le, melyeknek időpontja október 17. szombat és november 21. szombat. Az alábbiakban megküldjük a tárgy teljesítéséhez szükséges beadandókhoz, illetve a konzultációra való felkészüléshez a tudnivalókat.

A tananyag három témakört, valamint bevezetésül érzékenyítő tréninget ölel fel.

1. **Érzékenyítő tréning.** Tartja: Horváth-Lindberg Judit, Glebov Melinda és Sipos András
2. Dr. Sebes József: **Az előítéletesség történelmi vonulata (mely elsősorban a Horthy-korszakra koncentrál)** (jozsef.sebes@gmail.com)
3. Dr. Huff Endre Béla: **A mindennapi életünket átszövő, naponta meg tapasztalható előítéletesség különböző megnyilvánulásai.** (huffeb1958@gmail.com vagy hebke@freemail.hu)
4. Dr. Szepessy Péter: **Az antijudeizmus, antiszemitizmus az ókortól-napjainkig** (bolszuti@uni-miskolc.hu)

A tárgy teljesítésének feltétele:

- az online órán való aktív részvétel
- egy beadandó dolgozat, mely az alábbi három témakörből választható (tehát vagy Dr. Sebes József, vagy Dr. Huff Endre Béla vagy Szepessy Péter által felkínált egy téma kiválasztása és abból beadandó dolgozat készítése)

Beküldési határidő 2021. január 15.

Dr. Sebes József: A Horthy korszak emlékezete oktatási részfeladat dolgozati témái

- 1./ Egységesnek és jogállamnak tekinthető-e a Horthy korszak?

Raoul Wallenberg Egyesület
Európai Polgár Díjas és
Radnóti Miklós Antirasszista Díjas
civil szervezet
Alapítás éve: 1988

www.wallenbergegyesulet.hu
wallenbergegyesulet.elnok@gmail.com

1055 Budapest, Balassi Bálint u. 27.
1363. Budapest, Pf. 39.
+ 36 1 783-71-57

/ Érveljen mellette és ellene is /

2./ A német megszállásunk tényei, okai, következményei és Horthy szerepe?

/ Fontos lenne a felelősségi pontok keresése is /

3./ Csatlakozni kellett-e a Szovjetunió elleni háborúhoz?

/ Volt-e szabad mozgástér?/

4./ Mit értett Horthy Miklós szelektív antiszemitizmuson?

/ Mit jelentett ez a gyakorlatban? /

5./ Hogyan és kik bonyolították le a vidéki zsidóság tömeges deportálását?

/ Milyen volt a német és magyar szerepvállalás? /

6./ Kiknek és milyen módon volt lehetőségük embermentésre?

/ Mondjon csoportokat és személyeket és értékelje is azokat! /

7./ Volt-e személyi kultusz Horthy körül és milyen megjelenési formái és módjai váltak ismertté?

/ Mutassa be egyes formáit és egyes kialakult gyakorlatát is! /

8./ Miért nem lett háborús bűnös Horthy Miklós?

/ Jogos volt ez, vagy politikai döntés volt /

9./ Ha rendszerbe szedjük a Horthy Miklós által fémjelzett korszakot milyen annak az egyenlege?

/ Pozitív és negatív elemek ...egyenleg /

10./ Milyen okok miatt késik a teljeskörű értékelése a kornak és lát-e nosztalgiára utaló jeleket, jelenségeket?

/ Megfelelő-e a fellépés a félkatonai szervezetekkel szemben és van-e hazánkban gyűlölet beszéd és mi az oka?/

Javasolt szakirodalom:

Turbucz Dávid (2018) Sorsfordítók a magyar történelemben. 4. kötet. Horthy Miklós. Kossuth Kiadó, Budapest.

Raoul Wallenberg Egyesület
Európai Polgár Díjas és
Radnóti Miklós Antirasszista Díjas
civil szervezet
Alapítás éve: 1988

www.wallenbergegyesulet.hu
wallenbergegyesulet.elnok@gmail.com

1055 Budapest, Balassi Bálint u. 27.
1363. Budapest, Pf. 39.
+ 36 1 783-71-57

Turbucz Dávid (2014) Horthy Miklós. Napvilág Kiadó, Budapest.

Romsics Ignác, Molnár Judit, Karsai László cikkei, nyilatkozatai

A Youtube három Horthy konferencia felvétele –R. Wallenberg Egyesület szervezésében

Dr. Huff Endre Béla: Az előítéletek antropológiája, avagy a hétköznapi rasszizmus

(Két témakörben összesen 9 konkrét beadandó téma, melyek közül egyet kell választani)

I. Az előítéletek világa. Politikai-antropológiai elemzés, és dokumentálás. (Dokumentálás telefonnal, lejegyzeteléssel stb.)

1. Kódolt rasszizmus. Rasszista gondolkodás „elrejtése,” kódolása. Konkrét esemény bemutatása, elemzése
2. Előítéletes vélekedés, előítéletes magatartás kedvenc „kocsmámban.”
3. Előítéletes viselkedés a közlekedésben. Autóbuszon tapasztalt jelenségek, utóbusz vonalak összehasonlítása.
4. Előítéletes magatartásminták közvetítése a reklám világában
5. Előítéletes viselkedés a televíziós show - műsorokban

II. „Már észre sem vesszük,” avagy a hétköznapi rasszizmus világa.

6. Pozitív és negatív előítéletek 2-3 nemzet összehasonításában. „Szeretem”, „nem szeretem”, „elkerülöm”, „közömbös”.
7. Hétköznapi rasszizmus a történelemben. Egy gyűlöletté formálódó gondolat kibontakozásának bemutatása az újkori magyar történelemben. Irodalmi, képzőművészeti, fotó, vagy filmművészeti példán (példákon) keresztül.
8. Az un. népi – urbánus ellentét kódoltan rasszista világának bemutatása
9. Hiányos ismeretek által generált előítéletek. Konkrét példák, megnyilvánulások bemutatása, elemzése.

Dr. Szepessy Péter: Az antijudeizmus, antiszemitizmus az ókortól-napjainkig
A tanár úr téma javaslatairól a későbbiekben adunk tájékoztatást.

Raoul Wallenberg Egyesület
Európai Polgár Díjas és
Radnóti Miklós Antirasszista Díjas
civil szervezet
Alapítás éve: 1988

www.wallenbergegyesulet.hu
wallenbergegyesulet.elnok@gmail.com

1055 Budapest, Balassi Bálint u. 27.
1363. Budapest, Pf. 39.
+ 36 1 783-71-57

A tanulmány formai követelményei

- A beküldendő feladat kizárólag számítógéppel készülhet.
- terjedelem 8-10-A/4 oldal
- a dolgozat szerkesztett legyen
- az előlapon szerepeljen: a hallgató neve, a tantárgy neve, kódja, az oktató neve, a dolgozat címe, keltezés
- Az előlapot követő oldalon szerepeljen tartalomjegyzék
- Az előlap, a tartalomjegyzék és a felhasznált irodalom jegyzéke nem képezi a 8-10 oldal részét.
- Ábrák, táblázatok a mellékletben elhelyezhetők, de nem képezik a 8-10 oldal részét.
- A beküldendő feladat egy tudományos elemzés. A tudományos tanulmányoknak megfelelően folyó szöveg Times New Roman, 12-es betűméret, címek-fejezetek kiemelve félkövér betűvel; 1,5 sortáv; körben 2,5-ös margó; sorkizárt forma.
- A dolgozatot lábjegyzettel ellátva, a pontos forrásokat megjelölve kérem elkészíteni. **A jegyzeteket és a felhasznált irodalmat nem tartalmazó dolgozatokat a Tanszék nem fogad el!**
- A dolgozat végén abc sorrendben feltétlenül fel kell tüntetni a felhasznált (nyomtatott és internetes) szakirodalmat.
- A dolgozat a tudományos feltárás: problémafelvetéssel, a témaválasztás indoklásával kezdődjön, s a téma tárgyalása, a szükséges elemzések elvégzése után összegzéssel, valamint a felhasznált irodalom jegyzékével végződjön.

üdvözlettel:

Sipos András a tantárgy koordinátora

Skype cím: siposok60

E-mail cím: siposok60@t-online.hu

0620-468-68-30

Budapest, 2020. augusztus 28.

Összeállította:

Sipos András